

Meddelelse i henhold til artikel 5 i Rådets forordning (EØF) nr. 3976/87 af 14. december 1987 om anvendelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 3, på visse kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis inden for luftfartssektoren

(2006/C 42/05)

(EØS-relevant tekst)

I overensstemmelse med artikel 5 i Rådets forordning (EØF) nr. 3976/87 opfordrer Kommissionen hermed alle interesserede til at fremsætte deres bemærkninger til følgende udkast til Kommissionens forordning om anvendelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 3, på visse kategorier af aftaler inden for luftfartssektoren. Alle bemærkninger fremsendes senest en måned efter offentliggørelsen af denne meddelelse til:

Europa-Kommissionen
 Generaldirektoratet for Konkurrence
 Kontor D2—J70 2/55
 Rue de la Loi/Wetstraat 200
 B-1049 Bruxelles
 Fax (32-2) 295 01 28
 E-mail: comp-revision-1617-93@cec.eu.int

Udkast

Kommissionens forordning om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3, på visse kategorier af aftaler og samordnet praksis vedrørende konsultationer om passagertakster inden for ruteflyvning og tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter (slots) i lufthavne

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 3976/87 af 14. december 1987 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på visse kategorier af aftaler og samordnet praksis inden for luftfartssektoren⁽¹⁾, særlig artikel 2,

efter offentliggørelse af udkastet til denne forordning,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel og Monopol-spørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Siden den 1. maj 2004 har luftfartssektoren været omfattet af de generelt gældende regler i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82⁽²⁾.

(2) Forordning (EF) nr. 1/2003 fastsætter, at aftaler, der falder ind under traktatens artikel 81, stk. 1, og som opfylder betingelserne i artikel 81, stk. 3, ikke er forbudt, uden at det er nødvendigt at træffe nogen forudgående

beslutning herom. I princippet skal virksomheder og sammenslutninger af virksomheder nu selv vurdere, om deres aftaler, samordnet praksis og vedtagelser er forenelige med traktatens artikel 81.

(3) Forordning (EØF) nr. 3976/87 bemyndiger Kommissionen til ved forordning at bestemme, at traktatens artikel 81, stk. 3, finder anvendelse på visse kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, der har direkte eller indirekte relation til flytrafikken mellem lufthavne i Fællesskabet og mellem Fællesskabet og tredjelande.

(4) Aftaler, vedtagelser og samordnet praksis vedrørende konsultationer om passagertakster inden for ruteflyvning og tildeling af slots samt koordinering af fartplaner kan begrænse konkurrencen og påvirke handelen mellem medlemsstater.

(5) Da sådanne aftaler, vedtagelser og samordnede praksis imidlertid kan være til fordel for brugerne af luftfartsselskaberne, erklærede Kommissionens forordning (EØF) nr. 1617/93 af 25. juni 1993 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på visse kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis

⁽¹⁾ EFT L 374 af 31.12.1987, s. 9. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 411/2004 (EUT L 68 af 6.3.2004, s. 1).

⁽²⁾ EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 411/2004 (EUT L 68 af 6.3.2004, s. 1).

- vedrørende fælles udarbejdelse og koordinering af fartplaner, fælles drift, konsultationer om passager- og fragttakster inden for ruteflyvning samt tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i lufthavne (slots) ⁽¹⁾ i traktatens artikel 81, stk. 1, uanvendelig på bl.a. visse aftaler, vedtagelser og samordnede praksis vedrørende konsultationer om takster og tildeling af slots i lufthavne i forbindelse med flytrafik mellem lufthavne i Fællesskabet. Forordning (EØF) nr. 1617/93 udløb den 30. juni 2005.
- (6) I juni 2004 indledte Kommissionen en høringsrunde om revisionen af forordning (EØF) nr. 1617/93 for at få fastslået, om gruppefritagelsen burde afskaffes, fastholdes i sin hidtidige form eller udvides. Kommissionen modtog svar fra medlemsstater, luftfartsselskaber, rejsebureauer og forbrugergupper.
- (7) I betragtning af resultaterne af høringen og den ordning med en direkte anvendelig undtagelse, der blev indført ved forordning (EF) nr. 1/2003, er der ikke tilstrækkeligt grundlag for fortsat ved forordning at erklære artikel 81, stk. 1, uanvendelig på konsultationer om tildeling af slots og aftaler om koordinering af fartplaner eller på konsultationer om taksterne for befordring af passagerer, inklusive bagage, i forbindelse med ruteflyvning mellem lufthavne i Fællesskabet. Luftfartsindustrien bør dog have tilstrækkelig tid til at tilpasse sig den nye situation og til selv at vurdere, om deres aftaler og praksis er forenelige med traktatens artikel 81, og om nødvendigt ændre dem. Eftersom forordning (EØF) nr. 1617/93 allerede er udløbet, er det nødvendigt at vedtage en ny gruppefritagelsesforordning, der finder anvendelse i en overgangsperiode.
- (8) Arrangementer om tildeling af slots og koordinering af fartplaner kan forbedre udnyttelsen af lufthavnens kapacitet og luftrummet, lette trafikovervågningen og bidrage til at sprede leveringen af luftfartsydelse fra lufthavnen. Det skal fortsat være muligt at få adgang til hårdt belastede lufthavne, hvis konkurrencen skal bevares. Af hensyn til sikkerheden og gennemsigtigheden kan sådanne arrangementer kun accepteres, hvis alle berørte luftfartsselskaber kan deltage i forhandlingerne, og hvis tildelingen af slots sker på et gennemsigtigt grundlag uden forskelsbehandling.
- (9) Der bør indtil den 31. december 2006 indrømmes en gruppefritagelse for konsultationer om tildeling af slots og koordinering af fartplaner i forbindelse med flytrafik mellem lufthavne i Fællesskabet. Efter den dato og i lyset af ovenstående betragtninger bør luftfartsindustrien selv foretage en vurdering af, om aftaler og samordnet praksis mellem virksomheder og vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, der fanges af forbuddet i traktatens artikel 81, stk. 1, opfylder betingelserne i artikel 81, stk. 3. Vurderingen skal bl.a. tage hensyn til, om alle berørte luftfartsselskaber kan deltage i konsultationerne om tildeling af slots og om koordinering af fartplaner, og om konsultationerne foregår på et gennemsigtigt grundlag uden forskelsbehandling.
- (10) Konsultationer om passagertakster kan bidrage til en generel accept af interliningtakster til gavn for såvel luftfartsselskaberne som deres kunder. Konsultationerne må dog ikke strække sig ud over målsætningen om at lette interlining.
- (11) Resultaterne af den høring, som Kommissionen indledte i juni 2004 med henblik på revisionen af forordning (EØF) nr. 1617/93, viser, at lufttransportmarkedet i Fællesskabet har udviklet sig på en sådan måde, at sikkerheden for, at takstkonsultationer fortsat vil opfylde samtlige kriterier i traktatens artikel 81, stk. 3, bliver mindre og mindre.
- (12) Der bør indtil den 31. december 2006 indrømmes en gruppefritagelse for konsultationer om taksterne for befordring af passagerer, inklusive bagage, i forbindelse med ruteflyvning mellem lufthavne i Fællesskabet. Efter den dato bør luftfartsindustrien selv foretage en vurdering af, om aftaler og samordnet praksis mellem virksomheder og vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, der fanges af forbuddet i traktatens artikel 81, stk. 1, opfylder betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3.
- (13) Siden den 1. maj 2004 har Kommissionen været bemyndiget til ved forordning at anvende traktatens artikel 81, stk. 3, på flytrafikken mellem ikke blot lufthavne i Fællesskabet, men også mellem Fællesskabet og tredjelande.
- (14) I modsætning til luftfarten inden for Fællesskabet reguleres luftfarten mellem medlemsstater og tredjelande almindeligvis af bilaterale luftfartsaftaler. Disse aftaler indeholder ofte meget forskellige og mere eller mindre detaljerede regler. Uden at dette berører fællesskabsretten, herunder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 847/2004 om forhandling og gennemførelse af luftfartsaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande ⁽²⁾, er det normalt, at luftfartsaftaler begrænser og/eller regulerer adgangen til markedet og/eller priserne på luftfartsydelse, hvilket kan hæmme konkurrencen mellem luftfartsselskaber på ruter mellem Fællesskabet og tredjelande. Det er desuden almindeligt, at luftfartsaftaler begrænser luftfartsselskabernes muligheder for at indgå den type bilaterale samarbejdsaftaler, der sikrer forbrugerne forskellige alternativer til IATA's interliningsystem.

⁽¹⁾ EFT L 155 af 26.6.1993, s. 18. Senest ændret ved tiltrædelsesakten fra 2003.

⁽²⁾ EUT L 157 af 30.4.2004, s. 7.

(15) På ruter mellem Fællesskabet og tredjelande er andelen af rejser, der involverer et flyskift, mærkbart større end på internationale flyvninger inden for Fællesskabet. Fordele ved interlining for forbrugerne gennem takstkonferencer burde derfor være større på ruter mellem Fællesskabet og tredjelande.

(16) Det kan med tilstrækkelig stor sikkerhed formodes, at konsultationer om taksterne for befordring af passagerer, inklusive bagage, på ruteflyvninger mellem lufthavne i Fællesskabet og lufthavne i tredjelande opfylder kriterierne i artikel 81, stk. 3. Der bør derfor indrømmes en gruppefritagelse for sådanne konsultationer frem til den 30. juni 2008.

(17) Der bør indsamles data for at forbedre Kommissionens viden om den relative anvendelse af de passagertakster, der fastsættes som led i konsultationer, og deres relative betydning for den reelle interlining på ruteflyvninger mellem Fællesskabet og tredjelande. Disse data skal også sætte Kommissionen i stand til at foretage en bedre vurdering af de lovbestemte begrænsninger, der følger af bilaterale luftfartsaftaler. Luftfartsselskaber, der deltager i konsultationer, bør derfor pålægges et krav om, at de for hver IATA-sæson fra og med den 1. juli 2006 skal indsamle data for alle takst kategorier, hvor der aftales interliningtakster.

(18) I overensstemmelse med artikel 4 i forordning (EØF) nr. 3976/87 bør denne forordning finde anvendelse med tilbagevirkende kraft på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, der består på dagen for forordningens ikrafttræden, forudsat at de opfylder forordningens betingelser for fritagelse.

(19) Den fællesskabslovgivning vedrørende civil luftfart, der er relevant for det indre marked, blev med aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁽¹⁾ udvidet til at dække hele det område, der består af Fællesskabet, Norge, Island og Liechtenstein. Derfor bør flyvninger mellem Fællesskabet og Norge, Island og Liechtenstein behandles på samme måde som flyvninger inden for Fællesskabet med henblik på anvendelsen af denne forordning.

(20) Aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart⁽²⁾ indeholder en harmonisering af de regler, der finder anvendelse på den internationale civile luftfart i det område, der omfatter Fællesskabet og Schweiz. Så længe denne aftale er gældende, bør flyvninger mellem Fællesskabet og

Schweiz behandles på samme måde som flyvninger inden for Fællesskabet med henblik på anvendelsen af denne forordning.

(21) Denne forordning berører ikke anvendelsen af traktatens artikel 82 —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Undtagelser

I medfør af traktatens artikel 81, stk. 3, og på de i denne forordning fastsatte betingelser erklæres artikel 81, stk. 1, uanvendelig på aftaler mellem virksomheder i luftfartssektoren, vedtagelser inden for sammenslutninger af sådanne virksomheder og samordnet praksis mellem sådanne virksomheder, der tager sigte på:

- a) tildeling af slots og koordinering af fartplaner i forbindelse med flytrafik mellem lufthavne i Fællesskabet
- b) konsultationer om taksterne for befordring af passagerer, inklusive bagage, i forbindelse med ruteflyvning mellem lufthavne i Fællesskabet eller mellem lufthavne i Fællesskabet og lufthavne i Schweiz, Norge, Island og Liechtenstein
- c) konsultationer om taksterne for befordring af passagerer, inklusive bagage, i forbindelse med ruteflyvning mellem lufthavne i Fællesskabet og lufthavne i andre tredjelande end dem, der er nævnt i litra b).

Artikel 2

Tildeling af slots og koordinering af fartplaner

1. Artikel 1, litra a), gælder kun, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) konsultationerne om tildeling af slots og koordinering af fartplaner skal være åbne for alle luftfartsselskaber, der har tilkendegivet interesse for de slots, der er genstand for konsultationerne

b) der skal fastsættes regler om forrang, som skal anvendes uden forskelsbehandling, dvs. at de hverken direkte eller indirekte må referere til luftfartsselskabernes identitet, nationalitet eller luftfartskategori og skal tage hensyn til de begrænsninger eller de regler om fordeling af flytrafikken, der fastsættes af de kompetente nationale eller internationale myndigheder, samt til de rejsendes og den pågældende lufthavns behov

⁽¹⁾ Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde mellem De Europæiske Fællesskaber, deres medlemsstater og Republikken Finland, Republikken Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge, Det Schweiziske Edsforbund, Kongeriget Sverige og Republikken Østrig, EFT L 1 af 3.1.1994, p. 1. Senest ændret ved afgørelse truffet af Det Blandede EØS-udvalg nr. 87/2005 den 10. juni 2005 om ændring af bilag XXII (selskabsret) til EØS-aftalen, EFT L 268 af 13.10.2005, s. 23.

⁽²⁾ Aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om lufttransport, EFT L 114 af 30.4.2002, s. 73.

c) reglerne om forrang kan tage hensyn til de rettigheder, som luftfartsselskaberne har erhvervet gennem brug af bestemte slots i den tilsvarende forudgående sæson. I lufthavne i Fællesskabet skal nytilkomne luftfartsselskaber som defineret i artikel 2, litra b), i Rådets forordning (EØF) nr. 95/93⁽¹⁾ imidlertid tildeles 50 % af nyoprettede eller ubenyttede slots og slots, som et luftfartsselskab har givet afkald på i løbet af eller ved afslutningen af sæsonen, eller som er blevet ledige på anden vis, for at sætte dem i stand til at konkurrere effektivt med de etablerede luftfartsselskaber på ruter til eller fra den pågældende lufthavn. I lufthavne i tredjelande skal nytilkomne luftfartsselskaber tildeles en tilstrækkelig stor andel af disse disponible slots til, at de får mulighed for at skaffe sig adgang til hårdt belastede lufthavne

d) reglerne om forrang skal meddeles interesserede parter efter anmodning fra disse

e) luftfartsselskaber, der deltager i konsultationerne, skal senest på det tidspunkt, hvor konsultationerne afholdes, have adgang til oplysninger om:

i) den hidtidige fordeling af slots, opstillet i kronologisk rækkefølge for alle de luftfartsselskaber, der beflyver lufthavnen

ii) de slots, som hvert enkelt luftfartsselskab oprindeligt fremsatte ønske om, opstillet i kronologisk rækkefølge for alle luftfartsselskaber

iii) tildelte slots og endnu ikke imødekomne ansøgninger om slots, opstillet særskilt og i kronologisk rækkefølge for alle luftfartsselskaber

iv) resterende disponible slots

v) alle enkeltheder vedrørende de kriterier, der benyttes ved tildelingen af slots.

f) hvis en ansøgning om en slot ikke imødekommes, skal det pågældende luftfartsselskab have ret til at modtage en begrundelse for afslaget.

2. Kommissionen og de berørte medlemsstater har ret til at sende observatører til konsultationer om tildeling af slots og koordinering af fartplaner, der afholdes som led i et multilateralt møde forud for hver sæson. Luftfartsselskaberne giver derfor senest ti dage forud for konsultationen såvel Kommissionen og de berørte medlemsstater som deltagerne meddelelse om mødedato, mødested og mødeemne.

En sådan meddelelse gives til:

⁽¹⁾ EFT L 14 af 22.1.1993, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1554/2003 (EUT L 221 af 4.9.2003, s. 1).

a) de berørte medlemsstater i overensstemmelse med de procedurer, der fastsættes af de kompetente myndigheder i disse medlemsstater

b) Kommissionen i overensstemmelse med de procedurer, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 3

Konsultationer om passagertakster

1. Artikel 1, litra b) og c), gælder kun, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) deltagerne må kun drøfte takster, som lufttransportbrugerne skal betale direkte til et deltagende luftfartsselskab eller dets autoriserede agenter for passagerbefordring på en rute-flyvning, samt betingelserne knyttet til disse takster. Konsultationerne må ikke vedrøre den kapacitet, som taksterne skal gælde for

b) konsultationerne skal føre til interlining, hvilket vil sige, at med hensyn til de taksttyper og sæsoner, der var genstand for konsultationerne, skal lufttransportbrugerne kunne:

i) anvende et enkelt transportdokument til både den flyvning, der var genstand for konsultationerne, og andre luftfartsselskabers flyvninger på samme rute eller på tilslutningsruter, idet taksterne og betingelserne fastsættes af det luftfartsselskab, der udfører transporten

ii) ændre en reservation — hvis betingelserne for den oprindelige reservation tillader det — på en flyvning, der var genstand for konsultationerne, til et andet luftfartsselskabs flyvning på samme rute til de takster og på de betingelser, der anvendes af det andet luftfartsselskab.

c) luftfartsselskabet skal kunne afslå at tillade sådanne kombinationer og ændringer af reservationer af saglige og objektive tekniske eller kommercielle grunde, navnlig når det befordrende selskab nærer tvivl om, hvorvidt det selskab, der ville modtage betalingen for transporten, er kreditværdigt, i hvilket tilfælde sidstnævnte selskab skal underrettes skriftligt herom

d) de passagertakster, der er genstand for konsultationerne, skal anvendes af de deltagende luftfartsselskaber uden forskelsbehandling med hensyn til passagerernes nationalitet eller bopæl

e) deltagelse i konsultationerne skal være frivillig og åben for alle luftfartsselskaber, der direkte eller indirekte beflyver den pågældende rute eller agter at gøre det

- f) konsultationerne må ikke være bindende for deltagerne, dvs. at de efter konsultationerne fortsat skal have ret til at handle selvstændigt med hensyn til passagertakster
- g) konsultationerne må ikke føre til aftaler om agents vederlag eller andre elementer i de takster, der drøftes
- h) når taksterne skal anmeldes, skal de enkelte deltagere enten selv eller gennem deres anmeldelsesagent eller salgsgent anmelde alle de takster, der ikke var genstand for konsultationerne, til de berørte kompetente myndigheder.
2. Fra den 1. juli 2006 skal luftfartsselskaber, der deltager i konsultationer om passagertakster i forbindelse med ruteflyvninger mellem lufthavne i Fællesskabet og lufthavne i tredjelande, indsamle data vedrørende følgende:
- i) den andel, som billetter udstedt til takster fastsat gennem disse konsultationer udgør af det samlede antal billetter udstedt til flyvninger mellem Det Europæiske Fællesskab og tredjelande
- ii) det omfang, hvori billetter udstedt til takster fastsat gennem disse konsultationer rent faktisk benyttes til interlining
- iii) det omfang, hvori billetter udstedt til andre takster end dem, der er fastsat gennem konsultationerne, rent faktisk benyttes til interlining.
- De pågældende data indsamles for alle takst kategorier, hvor der aftales interliningtakster. De indsamlede data indberettes til Kommissionen af eller på vegne af de involverede luftfartsselskaber hvert halve år.
3. Kommissionen og de berørte medlemsstater har ret til at sende observatører til konsultationer om passagertakster. Luft-

fartsselskaberne giver derfor senest ti dage forud for konsultationen såvel Kommissionen og de berørte medlemsstater som deltagerne meddelelse om mødedato, mødested og mødeemne.

En sådan meddelelse gives til:

- a) de berørte medlemsstater i overensstemmelse med de procedurer, der fastsættes af de kompetente myndigheder i disse medlemsstater
- b) Kommissionen i overensstemmelse med de procedurer, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

En fuldstændig rapport om konsultationerne afleveres til Kommissionen af eller på vegne af de involverede luftfartsselskaber, samtidig med at den afleveres til deltagerne og senest seks uger efter afslutningen af konsultationerne.

Artikel 4

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på [...] dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Undtagelser indrømmet i henhold til artikel 1, litra a) og b), gælder indtil den 31. december 2006.

Undtagelser indrømmet i henhold til artikel 1, litra c), gælder indtil den 30. juni 2008.

Denne forordning anvendes med tilbagevirkende kraft på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, der består på datoen for dens ikrafttræden, fra det tidspunkt, hvor betingelserne for anvendelse af denne forordning var opfyldt.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

På Kommissionens vegne
Medlem af Kommissionen